

XITSONGA RIRIMI RA LEKAYA GIREDI YA 1

Mpfapfarhuto wa madyondziselo lowu pfluxetiweke

Swiletelo swa matirhiselo ya kharikhulamu leyi komisiweke ya Ririmi eka mintlawwa ya masungulo.

Xiya leswi landzelaka:

1. Kharikhulamu yi katsakanyiwile ku kongoma eka minongoti xidzi na vuswikoti.
2. Hinkwabyo vuswikoti byi andlariwile eka nkarhi lowu nyikiweke. Swikili na vuswikoti swi vuyelerisiwile evhikini ku langutiwile maendleo ya tafula ra nkarhi.
3. Vundzeni byi hangalasiwile hi mavhiki.
4. Hi vhiki ro sungula hi endla leswi dyondziweke eka korata leyi hundzeke, loko xikolo xi vona swi nga ri na nkoka xi nga landzelela xiphokhama hi ku ya hi kotara.
5. Ku fanele ku va na ku hlangana ka tidyondzo hinkwato.
6. Tinhlokomhaka hinkwato ti katsakanyiwile. Migingiriko ya siku leyi pimeriwaka nkarhi yi nga endliwa nkarhi wun`wana na wun`wana esikwini.
7. Ku hlaya swi fanele ku kongomisiwa eka leswi landzelaka: **nkharhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala (XIPHOKHAMA)**. Switsundzuxo leswi swi katsiwile hikuva swi ti komba onge ku na ku kanganyiseka hi matwisiselo ya leswaku swi nga va swi vula yini hi Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala eka CAPS.
 - Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya i nkarhi lowu katsakanyiweke swinene (kwalomu ka awara yin`we) laha ku hlaya swin`we na ku tsala swin`we swi endliwa eka timinetse ta 15.yi tlhela yi katsiwa eka swikili leswi dyondziwa eka maendleo yak u hlaya swin`we na ku tsala swin`we., endzhaku, ku aka marito na swivulwa swi endliwa eka mimpfumawulo. Leswi swi teka kwalomu ka khume wa timinete. Endzhaku, ku endliwa ku hlaya hi ntlawa, laha vadyondzi va nga aviwa ku ya hi vuswikoti bya mahlayelo ya vona. hi nkarhi wa ku hlaya na ku tsala loku pimiweke, ku endliwa masungula leswaku vadyondzi va kuma swikili leswi lavekaka eka ku hlaya hi vambirhimbirhi, hi un`we un`we na ku tsala hi un`we un`we. Leswi welaka ehandle ka mpimo lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala.
 - Vundzeni bya swikili na vutivi eka swiphemu swinwàna swi katsakanyiwa na swin`wana a swi ti yimeli swi ri swoxe.
8. **Ti ATP ti fanele ku kaneriwa exikolweni leswaku ti kota ku katsakanyiwa na pholisi ya xikolo. Xik: nongonoko wa mimpfumawulo hi wona wu nga ta endla leswaku vadyondzisi va tiva leswaku hi yihi mimpfumawulo leyi va fanelaka ku yi dyondzisa evhikini.**
9. Nkarhi hinkwawo loko vadyondzi va tirha hi ntlawa, ku fanele ku va na ku siya mpfhuka exikarhi ka vadyondzi.
10. Vadyondzisi va fanele va tirhisana na vadyondzi va ti giredi leti nga hundza (loko swi koteka) ku endlela leswaku va kota ku pfala mavangwa lama nga vaka ma ri kona loko vadyondzi va cinca tigiredi.

SWILETELO SWA MAKAMBELELO:

Makambelelo ya lexikolweni:

Makambelelo ya endliwa nkarhi hinkwawo loko ku dyondzisiwa.

. Ku kambela a swi yimi eka tidyonzo ta le hansi.

- Swi kambelwana swi fanele ku endliwa hi ntirho lowu nga dyondzisiwa ntsena.
- Xiyenge xa 4 lexi nga pfluxetiwa xi fanele ku tirhisiwa eka makamabelelo.

**2021 PULANI YA LEMBE YA MADYONDZISELE –KOTARA3: DYONDZO:
XITSONGA HL GIREDI YA 1**

Kotara ya 2 49 wa masiku	VHIKI RA 1	VHIKI RA 2	VHIKI RA 3	VHIKI RA 4	VHIKI RA 5	VHIKI RA 6	VHIKI RA 7	VHIKI RA 8	VHIKI RA 9	VHIKI RA10
CAPSNHLOKOMHAKA	KU YINGISELA NA KU VULAVULA									
	Mpimohansi: 45 wa timinetse(3 x 15 timinete) Mpimohenhla: Awara yin'we (4 x 15 wa timinetse)									
Minongoti,Vuswikoto na ntikelo	<ul style="list-style-type: none"> U yingisela handle ko nghenelelana va ri karhi va komba ku xiximana. U hlaya xitlhokovetselo na swinsin'wana a tlhela a tlanga leswi swi vulavulaka hi swona. U yingisela switori a ri karhi a kombisa ku swi tsakela a tlhela a dirowa swifaniso ku kombisa ku twisisa. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela swileriso na ku endla leswi lavekaka hi mfanelo. U yingisela handle ko nghenelela va ri karhi va tlhela va komba ku xiximana. U vulavula hi mintokoto ya yena.Xikombiso,a rungula mahungu hi ndzandzelelano lowu lulameke. U hlaya xitlhokovetselo na swinsin'wana a tlhela a tlanga leswi swi vulavulaka hi swona. U landzelerisa swifaniso swa xitori a tlhela a yelanisa nhlokomhaka ya xitori xa kona. U teka xiave eka nkanerisano, a vutisa na ku hlamula swivutiso. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela swileriso na swivutiso a tlhela a hlamula hi ndlela leyi faneleke. U yingisela handle ko nghenelela va ri karhi va tlhela va komba ku xiximana U vulavula hi mintokoto ya yena.Xikombiso,a rungula mahungu hi ndzandzelelano lowu lulameke U hlaya xitlhokovetselo na swinsin'wana a tlhela a tlanga leswi swi vulavulaka hi swona U yingisela xitori hi ku kombisa ntsakelo na vutiphini a tlhela a dirowa xifaniso a tlhela a tsala nhlokomhaka ya xona. U komba ku fana na ku hambana a ri karhi a tirhisa ntivomarito lowu faneleke. U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela swileriso na swivutiso a tlhela a hlamula hi ndlela leyi faneleke U yingisela handle ko nghenelela va ri karhi va tlhela va komba ku xiximana U vulavula hi mintokoto ya yena.Xikombiso,a rungula mahungu hi ndzandzelelano lowu lulameke U hlaya xitlhokovetselo na swinsin'wana a tlhela a tlanga leswi swi vulavulaka hi swona U yingisela vuxokoxoko bya switori na ku hlamula swivutiso swo pfuleka. U tirhisa ntivomarito lowu ndlandlamukaka ku ya emahlweni loko a vulavula. U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u yingisela swileriso na swivutiso a tlhela a hlamula hi ndlela leyi faneleke U yingisela handle ko nghenelela va ri karhi va tlhela va komba ku xiximana U vulavula hi mintokoto ya yena.Xikombiso,a rungula mahungu hi ndzandzelelano lowu lulameke U hlaya xitlhokovetselo na swinsin'wana a tlhela a tlanga leswi swi vulavulaka hi swona U twisisa no tirhisa ririmi leri faneleke ra tidyondzo to hambanahambana U endla encenyeto wa xivulavuri xo karhi a ri karhi a tirhisa ririmi leri amukelekaka. Uses an ever-increasing vocabulary U tirhisa ntivomarito lowu ndlandlamukaka ku ya emahlweni loko a vulavula. 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena.Xikombiso ,a rungula mahungu hi ndzandzelelano lowu lulameke U yingisela xitori hi ku kombisa ntsakelo na vutiphini a tlhela a dirowa xifaniso a tlhela a tsala nhlokomhaka ya xona U yingisela vuxokoxoko bya switori na ku hlamula swivutiso swo pfuleka 				

nhlokomhaka ya XIPHOKHAMA	<p align="center">NTIVOMIMPFUMAWULO (Mpimohansi 5 x 15timinetse hi vhiki ;Mpimohenhla 5 x 15 timinetse hi vhiki) Pfuxetani mpfumawulo ya maletere yo famba hi rin'we rin'we. Tivisani switatisi leswi yelanaka na switatisi swo famba hi swimbirhimbirhi</p>					
Minongoti,Vuswikoti na ntikelo	<ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka bya letere na mpfumawulo wa letere rin'we. U hambanisa exikarhi ka mimpfumawulo yo twiwa ya maletere mambirhi leyi nga emasungulweni ka rito na ya le ku heteleleni. U aka marito hi ku tirhisa mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke(e na u ,tani hi le ka :mu-mu,,su-la, khu-dzu,,rhu-mbu,,vu-swa,,xi-tofu)leswi nga riki ehansi ka marito mambirhi. Lawa ya nga na vuxakaendhawini U ntlawahata marito yo fana lawa ya welaka ehansi ka ndyangu wun'we wa mimpfumawulo(xk: nomo,voko,nhloko) 	<ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka bya letere na mpfumawulo wa letere rin'we U ntlawahata marito lawa ya nga na vuxaka endhawini yin'we tani hi le ka : khoma na khola, khula, na hlula, thunya na thumba, na swin'wana na swin'wana. U pfuxeta mindyangu ya marito hi ku tirhisa mimpfumawulo yo koma ya switwari. U aka marito ya maletere ya mune hi ku tirhisa maletere hinkwawo ya rin'werin'we U kota ku aka na ku ava rito hi ku endla ri yima ri ri xitatisi na xitwari ethelo ,tani hi le ka tlh-a-va,,tlh-o-ma,,tlh-u-va'tlh-o-ma,,tlh-u-ma, U hlaya mimpfumawulo ya marito eka xivulwa na le ka switshuriwa swinwana. 	<ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka byai letere na mpfumawulo wa letere rin'we U pfuxeta mindyangu ya marito hi ku tirhisa mimpfumawulo yo koma ya switwari U aka marito ya maletere ya mune hi ku tirhisa maletere hinkwawo ya rin'werin'we U ntlawahata marito lawa ya nga na vuxaka endhawini yin'we tani hi le ka : khoma na khola, khula, na hlula, thunya na thumba, na swin'wana na swin'wana U kota ku aka na ku ava rito hi ku ri endla ri yima riri xitatisi na xitwari ethelo , tani hi le ka tlh-a-va,,tlh-o-ma,,tlh-u-ma'tlh-u-va,,pfh-aa;phy-a-ndl-aa;na man'wana. U hlaya mimpfumawulo ya marito eka xivulwa ba le ka switshuriwa swin'wana. 	<ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka bya letere na mpfumawulo wa letere rin'we U kota ku aka marito ya maletere ya mune hi ku tirhisa maletere hinkwawo ya rin'we rin'we. U ntlawahata marito lawa ya yelanaka ya ri eka mindyangu ya mimpfumawulo. U kota ku aka na ku ava rito hi ku ri endla ri yima riri xitatisi na xitwari ethelo , tani hi le ka tlh-a-va,,tlh-o-ma,,tlh-u-ma'tlh-u-va,,pfh-aa;phy-a-ndl-aa;na man'wana U lemuka switatisi swimbirhi eku sunguleni ka rito(nh ,nk, 'nt, ts} U hlaya mimpfumawulo ya marito eka xivulwa ba -le -ka switshuriwa swin'wana 	<ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka bya letere na mpfumawulo wa letere rin'we U aka marito ya maletere ya mune hi ku tirhisa maletere hinkwawo ya rin'we rin'we U ntlawahata marito lawa ya yelanaka ya ri eka mindyangu ya mimpfumawulo. U kota ku aka na ku ava rito hi ku ri endla ri yima riri xitatisi na xitwari ethelo , tani hi le ka tlh-a-va,,tlh-o-ma,,tlh-u-ma'tlh-u-va,,pfh-aa;phy-a-ndl-aa;na man'wana) U lemuka switatisi swimbirhi eku sunguleni ka rito(nh ,nk, 'nt, ts} U hlaya mimpfumawulo ya marito eka xivulwa ba le ka switshuriwa swin'wana 	KU PFUXETA <ul style="list-style-type: none"> U kombisa vuxaka bya letere na mpfumawulo wa letere rin'we U lemuka switatisi swimbirhi eku sunguleni ka rito(nh ,nk, 'nt, ts} U hlaya mimpfumawulo ya marito eka xivulwa ba le ka switshuriwa swin'wana

Nhlokomhaka ya XIPHOKHAMA		<p style="text-align: center;">KU HLAYA <i>I swa nkoka ku hlaya 8 wa swiletelo leswi nga eku sunguleni ka pheji.</i> KU HLAYA SWIN'WE: Mpimohansi: 3 x 15 wa timinetse hi vhiki; Mpimohenhla: 5x 15 wa timinetse hi vhiki KU HLAYA KA NTLAWA LOKU LETERIWAKA: 2 x 15 wa timinetse hi siku . Masiku ya ntlhanu (2 wa mintlawe hi siku) Ku hlaya na un'wana/na loko ari yexe : 2x hi vhiki</p>					
ntikelo	Ku hlaya	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Loko ku hlayiwa, mudyondzi u ta kombekisa dyondzo yo tshikelela eka ta mimpfumawulo laha ku lavekaka maqhinga yo karhi ku koxometa miehleketo yo karhi. Ku nga tirhisiwa endlelo ra ntlhanu wa tintiho. Dyondzisni vadyondzi maendlelo lawa eku dyondzeni ka mimpfumawulo leyi va nga yi tiviki..</i> • <i>Dyondzisa vadyondzi ku kambelana loko va ri eku hlayeni eka ndhawu yo lemuka marito na ku twisisa (Vadyondzi va dyondzisiwa ku vutisa: swi twakala kahle?? na "swi languteka kahle? Na "swa twisiseka?)Kombisa endlelo leri eka ku hlaya swin'we na le ka ku hlaya loku leteriwaka emahlweni..</i> 					
Minongiti, V uswikoti na ntikelo	Swin'we	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U hlamula swivutiso swo hambanahambana leswi kongomisiweke eka xitshuriwa lexi a xi hlayeke ku katsa na ku hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla • ka swivulwa. U burisana na van'wana hi matirhiselo ya maletere lamakulu na hiko emakumu 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U burisana na van'wana hi ku va kombisa mongo eka xitshuriwa, swimunhuhawankulu, na swin'wana na swin'wana. • U tirhisa khavhara ya buku ku kumbetela mahetelelo na kungu ra xitori ka swivulwa. • U burisana na van'wana hi matirhiselo ya maletere lamakulu na hiko emakumu 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U kombisa hilaha timhaka ta hungu leri va ri hlayaka ti nga longoloxiwa ha kona na lomu ti humelelaka kona. • U lemuka xivangelo na mbuyelo eka xitori (xikombiso: Mufana u wile eka xikanyakanya xa yena hikuva a tsutsumisa ngopfu exiehlweni) • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla hi leswi a swi hlayeke. (xik:u ehleketa onge...?Hikwalalaho ka yini...?)" 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U kombisa hilaha timhaka ta hungu leri va ri hlayaka ti nga longoloxiwa ha kona na lomu ti humelelaka kona • U lemuka xivangelo na mbuyelo eka xitori (xikombiso: Mufana u wile eka xikanyakanya xa yena hikuva a tsutsumisa ngopfu exiehlweni) • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla hi leswi a swi hlayeke. (xik:u ehleketa onge...?Hikwalalaho ka yini...?)" • U nyika mavonele ya yena hi leswi a swi hlayeke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U kombisa hilaha timhaka ta hungu leri va ri hlayaka ti nga longoloxiwa ha kona na lomu ti humelelaka kona • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla hi leswi a swi hlayeke. (xik:u ehleketa onge...?Hikwalalaho ka yini...?)" • U nyika mavonele ya yena hi leswi a swi hlayeke • U kota ku hlamusela mahungu ku suka eka tiphositara ,swifaniso na matafula yo olova(xikombiso:khalendara) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya tibuku letikulu kumbe na swin'wana leswi kurisiweke na tlilasi hinkwayo na mudyondzisi • U tirhisa khavhara ya buku ku kumbetela mahetelelo na kungu ra xitori • U kota ku hlamusela mahungu ku suka eka tiphositara ,swifaniso na matafula yo olova(xikombiso:khalendara)
		<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku Hlaya HI NTLAWA na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we. • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku hlaya hi ntlawa na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we • U tirhisa ntivomimpfumawulo, vuthala bya mbangu na marito yo voniwa loko a ri eku hlayeni. • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa • U yisa emahlweni ku tumbuluxa vutivi bya marito yo huma eka leswi a swi hlayaka hi ku endla nongonoko wa marito lawa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku hlaya hi NTLAWA na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we • U tirhisa ntivomimpfumawulo ,vuthala bya mbangu na marito yo voniwa loko a ri eku hlayeni • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa • U yisa emahlweni ku tumbuluxa vutivi bya marito yo huma eka leswi a swi hlayaka hi ku endla nongonoko wa marito lawa 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku Hlaya HI NTLAWA na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we • U tirhisa ntivomimpfumawulo ,vuthala bya mbangu na marito yo voniwa loko a ri eku hlayeni • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa • U yisa emahlweni ku tumbuluxa vutivi bya marito yo huma eka leswi a swi hlayaka hi ku endla nongonoko wa marito lawa 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku hlaya hi NTLAWA na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we • U tirhisa ntivomimpfumawulo ,vuthala bya mbangu na marito yo voniwa loko a ri eku hlayeni • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa • U hlaya hi ku engetela nkholuko na mavulavulelo ya marito • U yisa emahlweni ku tumbuluxa vutivi bya marito yo huma eka leswi a swi hlayaka hi ku endla nongonoko wa marito lawa 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlaya buku ya yena hi ku hlayela ehenhla eka ku hlaya hi NTLAWA na mudyondzisi no leteriwa. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xin'we • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsundzuka marito no twisisa • U hlaya hi ku engetela nkholuko na mavulavulelo ya

							marito
	Ku hlaya ari yexe	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlayela munghana wa yena ehenhla. U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya swa yena na leswi tsariweke hi van'wana. U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlayela munghana wa yena ehenhla U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya swa yena na leswi tsariweke hi van'wana U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya tibuku leti hlayiweke eka ku hlaya swin'we na tibuku to huma eka khona yo hlaya ya tllasi
Nhlokomhaka ya XIPHOKHAMA	KU TSALA 3 x 15 wa timinetse hi vhiki.						
Minongoti, Vuswikoti, Minti kelo	<ul style="list-style-type: none"> Tirhisa migingiriko ya ku hlaya swin'we ku burisana hi leswi swi nga tshama swi va humelela. Va kombisa ku tsala hi magoza (Ku pfapfarhuta, ku lulamisa na ku hangalasa mahungu hi nkarhi wo tsala va ri hinkwavo. Kombisa matirhiselo lamanene ya mahikahatelo na ku tsala eka nkarhi lowu nga hundza. Vadyondzi lava tsandzekaka va nga pfuniwa eku endleni ka swivulwa swa mahungu ya vona hi voxo. 						
	<ul style="list-style-type: none"> U tsala marito ku endla xivulwa hi mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke na marito yo voniwa. 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala marito ku endla xivulwa hi mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke na marito yo voniwa U tsala na ku kombisa xivulwa xo koma eka nhlokomhaka ku hoxa xandla eka buku ya khona yo hlayela eka yona ya tllasi. U tiendlela xihlayisa marito na dikixinari a tirhisa maletere yo sungula ya rito yo fana na cema, homu, endla. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u tsala mahungu ekhadini ku fana na khadi ro navelela ku hatla a hola emavabyini. U sungula ku tsala maletere lamakulu na va hiko,ku katsa maletere lamakulu ya mavito. U tsala swivulwa swimbirhi eku tsaleni ka mahungu ya yena kumbe ku tsala swin'we va tirhisa nkarhi lowu nga hundza. U hoxa miehleketo na marito eka xitori xa tllasi eka nkarhi wo tsala swin'we. U tiendlela xihlayisa marito na dikixinari a tirhisa maletere yo sungula ya rito yo fana na cema, homu, endla 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala marito ku endla xivulwa hi mimpfumawulo leyi a yi dyondzeke na marito yo voniwa U sungula ku tsala maletere lamakulu na va hiko,ku katsa maletere lamakulu ya mavito U tsala swivulwa swimbirhi eku tsaleni ka mahungu ya yena kumbe ku tsala swin'we va tirhisa nkarhi lowu nga hundza U hoxa miehleketo na marito eka xitori xa tllasi eka nkarhi wo tsala swin'we. U tiendlela xihlayisa marito na dikixinari a tirhisa maletere yo sungula ya rito yo fana na cema, homu, endla 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala swivulwa swimbirhi eku tsaleni ka mahungu ya yena kumbe ku tsala swin'we va tirhisa nkarhi lowu nga hundza Hi ku pfuniwa u tirhisa maviti, masivi (mina, wena, xona)hi ndlela yo lulama eku tsaleni. U hoxa miehleketo na marito eka xitori xa tllasi eka nkarhi wo tsala swin'we U tsala na ku kombisa xivulwa xo koma eka nhlokomhaka ku hoxa xandla eka buku ya khona yo hlayela eka yona ya tllasi U tiendlela xihlayisa marito na dikixinari a tirhisa maletere yo sungula ya rito yo fana na cema, homu, endla 	<ul style="list-style-type: none"> Writes a message on a card such as a get well card With help, uses nouns and pronouns (I, you, he, she, it) correctly in writing Contributes ideas and words for a class story in Shared Writing sessions 	
Nhlokomhaka ya XIPHOKHAMA	NTIVONTSALO 4 x 15wa timinete hi vhiki Pfuxeta na vadyondzi mavumbelo ya maletere lamantsongo Mi tlela mi yisa emahlweni ku dyondzisa maletere lamakulu na tinomboro Kombisani matsalelo lamanene ya marito mi ri karhi mi siya ndhawu exikarhi ka wona.						
Minongoti, Vuswikoti na ntikelo.	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula no 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula no 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula no 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u khoma penisele na khirayoni hi mfanelo U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula no 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba tinomboro hi ndlela leyi lulameke.

	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hileswaku a sungula no hetelela eka ndhawu leyi faneleke. 	no hetelela eka ndhawu leyi faneleke.	hetelela eka ndhawu leyi faneleke.	faneleke	eka ndhawu leyi faneleke	
	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamakulu lama ma talaka ku tirhisiwa hi mfanelotani hi lawa(B,D,E,F,G,L,M,N,O,P,R,S,na Y) U vumba tinomboro hi ndlela leyi lulameke. U kopunula no tsala marito ya siya ndhawu leyi faneleke exikarhi ka wona. 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamakulu lama ma talaka ku tirhisiwa hi mfanelotani hi lawa(B,D,E,F,G,L,M,N,O,P,R,S,na Y) U vumba tinomboro hi ndlela leyi lulameke. U kopunula no tsala marito ya siya ndhawu leyi faneleke exikarhi ka wona.le U kopunula no tsala swivulwa swo koma hi ndlela leyif lulameke. 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamakulu lama ma talaka ku tirhisiwa hi mfanelotani hi lawa(B,D,E,F,G,L,M,N,O,P,R,S,na Y) U vumba tinomboro hi ndlela leyi lulameke. U kopunula no tsala marito ya siya ndhawu leyi faneleke exikarhi ka wona.le U kopunula no tsala swivulwa swo koma hi ndlela leyif lulameke. 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamakulu lama ma talaka ku tirhisiwa hi mfanelotani hi lawa(B,D,E,F,G,L,M,N,O,P,R,S,na Y) U vumba tinomboro hi ndlela leyi lulameke. U kopunula no tsala marito ya siya ndhawu leyi faneleke exikarhi ka wona.le U kopunula no tsala swivulwa swo koma hi ndlela leyif lulameke. 	<ul style="list-style-type: none"> Kopa no tsala marito a siya ndhawu yo ringanela exikarhi. Kopa na ku tsala swivulwa swo koma hi mfanelo.
Vutivi byo sungula	Kotara ya 2: Minongoti, Vuswikoti na ntikelo.					
Switirhisiwa (ehandle ka xipele) swo engetela dyondzo	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voni wa Tibuku ta DBE to tirhela Swifaniso Tiphositara	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voni wa Tibuku ta DBE to tirhelaDBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voni wa Tibuku ta DBE to tirhela Swifaniso Tiphositara	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voniwa Tibuku ta DBE to tirhela Swifaniso Tiphositara	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voniwa Tibuku ta DBE to tirhela Swifaniso Tiphositara	Tibuku ta switori Switirhisiwa swo khomiwa hi mavoko/voniwa Tibuku ta DBE to tirhela Swifaniso. tiphositara

<p>Makambelelo ya dyondzo</p>	<p>Swi huma eka XIPHOKHAMA lexi komisiweke eka leswi nga cinciwa eka xiyenge xa 4, mapapila ya 6-10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Migingiriko yi fanele na ku kamberwa hi nkarhi wa migingiriko ya dyondzo ya siku na siku ya Tindzimi. • Vuswikoti byin'wana a byi endleriwanga ku va gingiriko wa makambelelo ntsena kambe wu fanele wu tiyisisa leswaku vadyondzi va nyikiwa nkarhi ku kombisa vuswikoti lebyi hi swa nomo na hi swo endliwa. • Makambelelo ma nga humelela ntsena loko minongoti yi dyondzisiwile, vadyondzi va kumile nkarhi wo ringana wo ti toloveta. • Makambelelo ya migingiriko ya swa nomo ya fanele ku katsakanyiwa na Swikili swa Vutomi na Matematiki laha swi faneleke. • Makambelelo i ma endlelo lama kunguhatiweke lama ya hlengeletaka , ku rhekhoda, ku hlamusela, ku tirhisa na ku tivisa hi mahungu mayelana na ku ya emahlweni ka n'wana na ku humelela eka ndlandlamuxa vutivi, vuswikoti na matikhomelo. • I swa nkoka ku xiya leswaku ntirho wun'wana na wun'wana wa makambelelo a wu fanelanga wu langutiwa tani hi xiendlo xo famba xoxe kumbe xikambelwana, kambe ya fanele ya landzela swileriso swa milawu ya makambelelo yo yisa emahlweni minkarhi hinkwayo. • Migingiriko ya makambelelo yi endliwa hi swiphemu swo hambanahambana swa dyondzo ya Ririmi eka giredi 1-3. Swi ni nkoka ku tekela enhlokweni maendleo ya katsakanya leswi swi kombisiweke eka nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya no tsala' (mapapila ya 11-12, xiyimo xa masungulo XIPHOKHAMA Ririmi ra lekaya xiyenge xa 2) swi fanerile ku letela maendlelo ya migingiriko ya makambelelo nkarhi hinkwawo loko swi koteka. <p>→ Migingiriko ya makambelelo yu fanele ku endliwa hi ndlela leyi ringanyetaka swikili leswi kamberiwaka. Leswi swi ta endla leswaku mudyondzisi a nga kambeli swikili swin`we a honisa swin`wana;</p> <p>→ Tirhisa nkantsakanyo wa kharikhulamu eka xiyenge xa 3 eka XIPHOKHAMA tindzimi hinkwato) (XIPHOKHAMA leyi) tani hi xiletelo ku tiyisisa leswaku u heta vundzeni bya kharikhulamu.</p> <p>→ Vundzeni bya kharikhulamu byi kombisiwile eka xiyenge xa 3 ku nga ri hi vhiki, vundzeni, swikili na vutivi a swi fanelana swi siya vangwa eka tikotara hinkwato ta mune.</p>
<p>Nkombiso wa makambelelo ya migingiriko ya le xikolweni</p>		<p>Ku yingisela na ku vulavula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U yingisela vuxokoxoko bya switori na ku hlamula swivutiso swo pfuleka. <p>Ntivo mimpfumawulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swo tsala:U lemuka marito ya switatisi swimbirhi leyi nga eku sunguleni ka rito(nh-eka nhamu,nk-eka nkaye,ng-eka ngoti) • Swa nomo: Ku hlaya hi ntlawa. U hlayela ehlenhla buku ya yena hi ku hlaya na mudyondzisi no leterwiwa hi mudyondzisi. Hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya wu ri woxe. • Swa nomo:u lemuka swivangelo na switandzaku eka xitori. Xik: mufana u wile eka bayisikiri ya yena hikuva a chayela hi rivilo. • U tirhisa ntivompfumawulo, vuthala bya mhangu na marito yo voniwa loko a ri ku hlayeni. • U tiyingisela loko a ri eku hlayeni-eka ku tsutsundka marito no twisisa. <p>• Swikili swo hlayela ku twisisa: U hlamula swivutiso swa xiyomo xa le hlenhla leswi humaka eka xitshuriwa. Xik: u vona onge ...? Hikokwalaho ka yini ...?</p> <p>Ku tsala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tsala swivulwa swimbirhi hi mahungu ya yena n`wini. <p>Ntivontsalo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vumba maletere lamantsongo hi mfanelo ku ya hi vukulu na ndhawu, hi leswaku a sungula no hetelela eka ndhawu leyi faneleke.